

Rosse metselbij

Bijenhotel

- help de wilde bijen - meer biodiversiteit in jouw buurt -

Een aantal soorten wilde bijen nestelt in rietstengels en gaatjes in dood hout. Met een bijenhotel bied je ze nestel- en schuilplaats.

Bijen worden grofweg in 3 soorten onderverdeeld: Wilde bijen, hommels en de honingbij.

Wilde bijen

Er komen in Nederland ongeveer 360 soorten wilde bijen voor, dit is inclusief de hommels. De wilde bijensoorten zijn enorm divers, zien er soms heel anders uit dan je zou verwachten. Wilde bijen steken niet. Ze leven alleen, hommels leven in kleine kolonies. De meeste wilde bijensoorten nestelen in gangetjes in de grond, een ander deel nestelt in dood hout, riet of dode stengels van struiken, zoals de braam.

Akkerhommel

Honingbij

De honingbij is geen wilde bij. Deze is al eeuwen gecultiveerd door de mens en leeft niet in een bijenhotel, maar met grote aantallen in een honingbijenkast. Ze worden veelal gehouden voor honingproductie of het bestuiven van gewassen voor voedselproductie. Honingbijen beschermen hun volk en kunnen steken als ze zich bedreigd voelen.

Honingbij

Hoe werkt het nestelen in een bijenhotel?

Het is niet helemaal te voorspellen, maar als er al wilde bijen bij jou in de omgeving aanwezig zijn, heb je kans dat ze al snel het hotel ontdekken en gaan gebruiken. Als de bijen gaan nestelen vliegen ze af en aan en zie je dat gaatjes dichtgemaakt worden. Hebben de wilde bijen jouw hotel eenmaal in gebruik, dan is de kans groot dat er jaarlijks meer bijkomen.

Wilde bijen planten zich normaal gesproken maar één keer per jaar voort. Een volwassen wilde bij leeft en vliegt slechts enkele weken. De rest van het jaar zijn de wilde bijen er alleen in het nest, als eitje, larve, pop of complete bij. Besef dat een wilde bij dus nooit kennismakt met zijn of haar vader en

moeder, want die zijn al lang doodgegaan als de wilde bij uitvliegt. De eerste wilde bijen die gebruik maken van een bijenhotel verschijnen vanaf half maart.

Als de bijen het nestje verlaten zoeken de mannetjes de vrouwtjes om te paren. Daarna maken de vrouwtjes een nest in het hout of riet van het hotel. Je ziet het vrouwtje af- en aanvliegen. Ze verzamelt stuifmeel en maakt daar in het nest een klompje van, waar ook nectar in zit. Naast het klompje legt ze een eitje. Vervolgens maakt ze steeds een stukje van de gang dicht, zodat elk eitje een eigen cel heeft. In het voorjaar, als de temperatuur stijgt, vliegt een nieuwe wilde bij uit door de nestwand open te knagen. Dan is de hele cyclus compleet en begint in het nieuwe jaar opnieuw.

Waar plaats ik mijn bijenhotel?

Wilde bijen houden van warm en droog. Plaats het bijenhotel op het zuid/zuid-westen, op een zonnige plek, beschermt tegen wind en regen. De meeste soorten wilde bijen vliegen maximaal 100 tot 200 meter tussen bloem en nest om voedsel te verzamelen, plaats deze in de buurt van geschikte bloeiende planten, struiken en bomen. Laat het hotel altijd buiten en op dezelfde plaats staan, ook in de winter.

Hoe lang gaat een bijenhotel mee?

Wilde bijen houden van een schoon nest. Een bijenhotel is gemaakt van natuurlijk materiaal dat na verloop van tijd vergaat. Het wordt door vocht ook wat schimmelig en vuil van het eerdere gebruik door de bijen. Het is aan te raden na 3 tot 4 jaar de niet meer gebruikte blokken en het riet te vervangen. Zaag houtblokken en boor daar zelf gaatjes in om het bijenhotel weer op te frissen.

Uit metingen door Naturalis Biodiversity Centre in onze omgeving blijkt dat deze soorten wilde bijen van jouw bijenhotel gebruik kunnen gaan maken:

Familie	Soort	Gat	Bouwt met	Vliegseizoen
Metselbijen	Rosse metselbij (*)	5-8mm	Modder	Maart-juni
Behangersbijen	-Tuinbladsnijder -Gewone behangersbij	6-8mm	Stukjes blad	Mei-augustus
Klokjesbijen	Grote klokjesbij	3-5mm	Hars en steentjes	Juni en juli
Tronkenbijen	Tronkenbij (*)	3-5mm	Hars en steentjes	Juni-augustus
Maskerbijen	Onder andere: -Gewone maskerbij(*) -Poldermaskerbij -Rietmaskerbij -Tuinmaskerbij	2-4mm	Spuug / vliesje	Juni-september

Rosse metselbij

Tronkenbij

Gewone maskerbij

Waarom een gaas ervoor?

Met name de koolmees en bonte specht vinden de larven van de wilde bijen een lekkernij. Voorkom roof van de bijtjes uit je hotel door een gaas met ongeveer 1,5cm tussenruimte op 'snavelengte' voor het hotel te plaatsen. De bijtjes zelf vliegen er met gemak doorheen.

Kan ik zelf nestgelegenheid maken?

In de natuur hebben de wilde bijen geen luxe hotel. Een nest voor wilde bijen zelf maken kan daarom heel eenvoudig, bijvoorbeeld van

blokken hout, stukjes rietstengels en/of bamboestok. Werk je met hout dan boor je er afwisselend gaatjes in met een afmeting tussen de 3 en 8mm. Hoe dieper je boort hoe beter, maar enkele centimeters diep is ook al goed. Zorg wel dat je zodanig boort dat er geen rafels ontstaan in het hout, omdat de vleugels van de bijtjes daardoor beschadigd raken. Of knip rietstengels in stukjes en bind ze samen met een stukje touw. Zorg voor een afdakje tegen de regen.

Hoe help ik de grondnestelaars?

De meeste wilde bijensoorten maken hun nest in de grond, zoals de zandbijfamilie. Ze graven of knagen gangetjes op kale plekjes, bijvoorbeeld in zanderige kleigrond.

Als je oplet zie je soms gaatjes in heuveltjes, slootkanten, dijken of tussen straatstenen, waar deze wilde bijen af- en aanvliegen.

Twee soorten uit de zandbijfamilie die bij ons voorkomen zijn bijvoorbeeld de Grasbij en het Vosje. Ook die kun je helpen.

Maak een mix van zand en klei of stapel stenen op elkaar en smeer ze af met kleigrond. Zorg bij voorkeur dat er geen regenwater in de gangen kan lopen, bijvoorbeeld door er dakpannen of een plank op te leggen. Zandheuveltjes gericht op het zuiden of kale plekjes in de helling van een slootkant of oever zijn ook behulpzaam.

Hoe zit het met de hommels?

Hommels nestelen bij voorkeur ook in de grond, in kleine groepen. Ze maken o.a. gebruik van verlaten muizenholletjes of mollengangen.

Wat kan ik meer doen voor de wilde bijen?

Naast een nestplaats is voedsel essentieel. Wilde bijen hebben om te kunnen vliegen nectar nodig om op te eten en stuifmeel voor de bijenlarven in het nest. Dit voedsel halen ze vooral uit bloeiende streekeigen inheemse plantensoorten. Dit zijn soorten die van nature in onze omgeving voorkomen. Zet een appel-, peren- of pruimenboompje en een frambozen-, aalbes- of vlierstruik in

je tuin of op je terrein. Laat ook simpelweg belangrijke bloeiende kruiden zoals madelief, klaver, hondsdrif en paardenbloem in je gazon of weide staan en tot bloei komen door het gras niet te vaak en te laag te maaien.

Heb je een waterkant, maak dan een bloemrijke oever met grote kattenstaart en grote wederik. Je verwent zo onze wilde bijen en vooral ook jezelf want ze zijn prachtig om te zien!

Natuurinclusief denken en doen is niet moeilijk en belangrijk voor onze leefomgeving.

Meer weten over wilde bijen en biodiversiteit in en rond Zoeterwoude?

Sluit je aan bij het netwerk van Bloemenparadijs Bijpoort Zoeterwoude, ontvang de gids en doe eenvoudig gerichte kennis op. Stuur een e-mail naar bijpoortzoeterwoude@gmail.com

Deze folder kun je ook downloaden op www.bijenlandschap.nl/bijpoort

Bloemenparadijs Bijpoort Zoeterwoude wordt ondersteund door:

Zoeterwoude